

> Retouradres Postbus 40225 8004 DE Zwolle

ProRail B.V.
T.a.v. [REDACTED]
Postbus 2038
3500GA UTRECHT

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Postbus 40225
8004 DE Zwolle
www.rvo.nl

T 088 042 42 42
wnb@rvo.nl

Onze referentie
5190027025360

Kenmerk
WNB.2022.035.toek

Bijlagen
3

Datum 1 augustus 2022
Betreft Beslissing op aanvraag

Geachte [REDACTED],

Op 3 juni 2022 heeft u een ontheffing aangevraagd. Ik heb uw aanvraag met de aanvullingen van 18 juli 2022 beoordeeld. In deze brief licht ik dit nader toe en leest u wat mijn beslissing is.

Inhoud aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'Draaibrug Gouda', gelegen in de gemeente Gouda. Het project betreft de reparatie van een spoorbrug, die door een aanvaring beschadigd is geraakt. Voor de herstelwerkzaamheden worden pontons in de bodem onder de brug verankerd, en worden een werkterrein en een werkpad ingericht bij de dichtstbijzijnde weg. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 van de Wet natuurbescherming voor wat betreft exemplaren van de meervleermuis (*Myotis dasycneme*) en de watervleermuis (*Myotis daubentonii*).

Besluit

Ik verleen u voor de periode van 15 oktober 2022 tot en met 30 oktober 2022 ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren van de meervleermuis.

Ik verleen u geen ontheffing voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren van de watervleermuis.

De overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

- a. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort en beschreven verboden handelingen verleend.

- b. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- c. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die vallen onder de bevoegdheid van onze minister conform artikel 1.3 van de wet.
- d. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project 'Spoorbrug Gouda', gelegen in de gemeente Gouda. Het betreft de Lage Gouwespoorbrug over de Gouwe, één en ander zoals is weergegeven in figuur 3 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Projectplan Vleermuis Spoorbrug Gouda' van 2 juni 2022 (bijlage 2 bij dit besluit).
- e. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift b noodzakelijk zijn.
- f. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- g. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- h. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar het bevoegd gezag te zenden.

Datum
1 augustus 2022

Onze referentie
5190027025360

Specifieke voorschriften

- i. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 8 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Projectplan Vleermuis Spoorbrug Gouda' van 2 juni 2022 (bijlage 3 bij dit besluit).
- j. U dient in verband met de kraamperiode van meervleermuis in de periode van 15 april tot en met 31 juli geen versturende werkzaamheden uit te voeren. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de meervleermuis.
- k. Aan de westkant van de spoorbrug wordt een tunnel met zeilen gemaakt zodat de vleermuizen kunnen passeren zonder last te hebben van licht. Het ontwerp van deze tunnel wordt afgestemd met een ecologisch deskundige op het gebied van vleermuizen. Het concept is een tunnel van 30 meter lang. Binnen is de doorgang 5 meter breed en 2,5 meter hoog. De route naar de alternatieve vliegroute (tunnel) en de toegangen van deze tunnel dienen vrij te blijven van verlichting. De tunnel wordt begin van oktober 2022 overdag geplaatst.

Overige voorschriften

Datum
1 augustus 2022
Onze referentie
5190027025360

- l. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soort waarvoor ontheffing is verleend.
- m. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te worden gesteld.
- n. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Kijk onder Digitaal bezwaar indienen en kies voor eBezwaar.

Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie in de rechter kantlijn van deze brief.

¹ "Onder een ecologisch deskundige verstaan wij een persoon die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten en die schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis heeft."

Meer informatie

Heeft u vragen, kijk dan op mijn.rvo.nl. Of neem telefonisch contact met ons op: 088 042 42 42 (lokaal tarief). Uw aanvraag is bekend onder nummer 5190027025360. Gebruik dit nummer als u contact opneemt. Dan kan ik u beter helpen.

Datum
1 augustus 2022
Onze referentie
5190027025360

Met vriendelijke groet,

De Minister voor Natuur en Stikstof,
namens deze:

Robin Nieuwenkamp
Teammanager Vergunningen Natuur Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Bijlage 1: Overwegingen Wet natuurbescherming

Datum
1 augustus 2022

Onze referentie
5190027025360

Instandhouding van de watervleermuis *Artikel 3.5, lid 2 Wet natuurbescherming*

Uit de ontheffingsaanvraag is gebleken dat ontheffing is aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van een vliegroute van de watervleermuis. Aantasting van vliegroutes is alleen ontheffingsplichtig indien door aantasting van de vliegroute de functionaliteit van rust- of voortplantingsplaatsen van de watervleermuis kunnen worden aangetast. In dit geval blijkt de aangetroffen vliegroute niet van belang te zijn voor de functionaliteit van rust- en verblijfplaatsen van de watervleermuis. De soort is in zeer geringe aantallen tijdens het veldonderzoek waargenomen (één exemplaar). Een ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 van de Wet natuurbescherming is derhalve voor de watervleermuis dan ook niet van toepassing.

Instandhouding van de meervleermuis *Artikel 3.5, lid 2 Wet natuurbescherming*

De meervleermuis is in het plangebied aangetroffen. Tijdens de onderzoeksperiode zijn regelmatig enkele passerende meervleermuizen boven de rivier en onder de brug waargenomen. Er bevindt zich een bekende kolonie op circa één kilometer afstand naar het noorden, bij het bedrijventerrein bij Waddinxveen. De vliegroute over de Gouwe betreft een essentiële vliegroute voor met name exemplaren van deze kolonie. Er kan dan ook worden vastgesteld dat de vliegroute onder de spoorbrug langs, over de Gouwe, een essentiële vliegroute betreft voor de meervleermuis. Aantasting van vliegroutes is enkel ontheffingsplichtig indien door aantasting van de vliegroutes de functionaliteit van de voortplantings- of rustplaatsen van de betreffende soort wordt aangetast.

Door de werkzaamheden kan de vliegroute worden aangetast en worden verstoord. Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in hoofdstuk 8 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Projectplan Vleermuis Spoorbrug Gouda' van 2 juni 2022.

Door de herstelwerkzaamheden aan de spoorbrug wordt de vliegroute tijdelijk aangetast. De werkzaamheden worden uitgevoerd met behulp van pontons die in de bodem van de rivier worden gezet, om de werkzaamheden goed uit te voeren. De pontons zullen de rivier tijdelijk vernauwen en daarnaast wordt door het gebruik van verlichting de vliegroute verstoord. Een deel van de vliegroute zal dan ook tijdens de werkzaamheden worden aangetast.

De werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode tussen 15 en 31 oktober 2022. In deze periode hebben de meeste meervleermuizen de kraamkolonies verlaten en

trekken richting de winterverblijven. Hierdoor is de vliegroute op het moment van uitvoering van de werkzaamheden nog door een klein deel van de kolonie in gebruik, waardoor de impact op de kolonie kleiner is.

Datum
1 augustus 2022

Onze referentie
5190027025360

Tijdens de werkzaamheden wordt er voor gezorgd dat een deel van de rivier toegankelijk blijft als vliegroute en vrij van verlichting. Dit wordt gerealiseerd door de westkant van de spoorbrug speciaal in te richten als vliegroute door een tunnel te maken van zeilen, zodat de vleermuizen de spoorbrug kunnen blijven passeren zonder last te hebben van werkverlichting. In het huidige concept is de tunnel 30 meter lang, vijf meter breed en tweeënhalve meter hoog, met deze afmetingen is de tunnel voldoende groot om in gebruik te worden genomen door de vleermuizen. Vouw- en veiligheidsverlichtingen worden zo ingericht dat de ingangen van de tunnel zo donker mogelijk blijven. De tunnel wordt begin oktober 2022 gerealiseerd, en deze wordt overdag geplaatst.

Ten westen van de rivier wordt een werkterrein/bouwplaats ingericht. Deze dient wegens veiligheidsredenen ook te worden verlicht. Om uitstraling van licht te voorkomen wordt gebruik gemaakt van gericht licht, zodat de oever niet of nauwelijks verlicht wordt en de alternatieve vliegroute donker blijft. Er worden geen effecten door trillingen of geluid van de werkzaamheden verwacht.

De door u voorgestelde maatregelen zijn voldoende. Met inachtneming van alle bovenstaande maatregelen kan echter niet worden voorkomen dat door de werkzaamheden de vliegroute van de meervleermuis tijdelijk wordt verstoord. Een deel van de rivier blijft wel toegankelijk als vliegroute voor vleermuizen en er is dan ook alleen sprake van een overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.5, tweede lid van de Wet natuurbescherming. Een deel van de rivier blijft gedurende de werkzaamheden functioneel door het uitvoeren van bovengenoemde maatregelen. De verstoring is tijdelijk (van 15 tot 31 oktober) en de werkzaamheden worden in een zo gunstig mogelijke periode uitgevoerd, namelijk aan het eind van de migratieperiode, als de activiteit van de nabije kolonie al flink is afgenomen en de vliegroute door slechts een deel van de kolonies in gebruik is. Na de werkzaamheden is de gehele watergang onder de spoorbrug door weer volledig beschikbaar en functioneel als vliegroute.

Gunstige staat van instandhouding

De meervleermuis komt voor in (de omgeving van) het plangebied. In de omgeving van het plangebied komen twee kraamkolonies voor, in Waddinxveen (op circa 1.1 kilometer) en Reeuwijk (op circa 4 kilometer). De kraamkolonie in Waddinxveen bevindt zich lang de Gouwe ter hoogte van de Coenecoopbrug en bestaat uit circa 300 vleermuizen. De soort gebruikt de Gouwe als vlieg- en migratieroute. Van de Europese meervleermuis populatie bevindt zich ongeveer 29% in Nederland. De soort is op de Rode Lijst als 'gevoelig' weergegeven. De landelijke staat van instandhouding van de soort kan als matig bedreigd worden beschouwd met matig negatieve populatietrend. Tussen 1952 en 1985 was er een sterke daling in aantallen. In de laatste jaren zijn er aanwijzingen dat de populatietrend stabiliseert. In Zuid-Holland komt één van de vier kernpopulaties van Nederland voor. Er is een toename van waargenomen meervleermuizen in de overwinteringsplekken in Zuid-Holland en Gelderland, maar dit is niet te zien in de zomertellingen. Daar blijven de aantallen namelijk stabiel.

Tijdens de herstelwerkzaamheden van de spoorbrug worden maatregelen genomen zodat een deel onder de spoorbrug toegankelijk blijft als vliegroute voor de meervleermuis. Het betreffen tijdelijke werkzaamheden en de onderdoorgang zal na de werkzaamheden weer volledig beschikbaar en functioneel zijn als vliegroute. Het is dan ook aannemelijk dat de meervleermuis in de omgeving van het plangebied aanwezig blijft. De staat van instandhouding van de meervleermuis komt niet in het geding, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Datum
1 augustus 2022
Onze referentie
5190027025360

Andere bevredigende oplossing

De werkzaamheden zijn locatiegebonden, omdat het herstelwerkzaamheden betreft aan een bestaande spoorbrug. Vanwege een aanvaring dienen herstelwerkzaamheden te worden uitgevoerd, om de veiligheid te blijven garanderen.

De meest gunstige periode om de werkzaamheden uit te voeren is in de overwinteringsperiode. Dit is de periode dat de meervleermuis overwintert en geen gebruik maakt van de vliegroute. Echter is het niet mogelijk de werkzaamheden in de winterperiode uit te voeren, omdat ProRail afhankelijk is van een geplande buitendienststelling (TVP). Deze buitendienststelling is circa 2 jaar geleden vastgesteld voor de weken 42 en 43 van 2022. Tijdens het vaststellen van de TVP wordt rekening gehouden met diverse belangen, waaronder de belangen van de reizigers. Hierbij wordt gekeken naar een periode waarin het qua aantal passagiers relatief rustig is (zoals bijvoorbeeld in een herfstvakantie). Tevens wordt gekeken naar andere TVP's op trajecten, om te voorkomen dat het spoornet op meerdere plaatsen heftig ontregeld wordt. Vanwege de landelijke puzzel, zal een nieuwe TVP aanvraag langere tijd in beslag nemen, en dienen de herstelwerkzaamheden circa 2 jaar te worden uitgesteld. Dit uitstel is niet gewenst, omdat de definitieve herstelwerkzaamheden noodzakelijk zijn door een eerdere aanvaring. Door bovenstaande is het niet mogelijk de herstelwerkzaamheden in een andere periode uit te voeren. Met deze reden zal ProRail zich ervoor inzetten dat de vliegroute te allen tijde beschikbaar is in de vorm van een alternatieve tunnel.

De werkzaamheden kunnen niet alleen overdag worden uitgevoerd, mede vanwege het belang van de reizigers. Door de werkzaamheden ook 's nachts uit te voeren wordt er voor gezorgd dat het traject, maar ook de onderdoorgang, minder lang effecten ondervinden aan de werkzaamheden. De werkzaamheden duren nu iets meer dan twee weken; in het geval van alleen overdag werken, zal deze periode minstens twee keer langer worden, wat ook meer negatieve effecten met zich mee kan brengen, voor zowel de vleermuizen als de treinreizigers en de scheepsvaart.

Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning wordt schade aan de meervleermuis zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Belang

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, lid 5, sub b van de Wet natuurbescherming 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'. Door een aanvaring zijn herstelwerkzaamheden aan de spoorbrug noodzakelijk. De draagkracht van de spoorbrug, die nodig is voor veilig spoor- en scheepvaartverkeer, is door tijdelijke hulpconstructies in stand gehouden. Om echter de originele draagkracht terug te krijgen, moet de ligger in de spoorbrug worden hersteld.

Gelet op het voorgaande ben ik van oordeel dat het belang 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende is om de negatieve effecten op de meervleermuis, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
1 augustus 2022

Onze referentie
5190027025360

Figuur 3. Impressie van het projectgebied (1 – werkweg en 2 – werkkerrein).

8. Mitigerende maatregelen

De volgende maatregelen worden genomen om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Deze zijn er om de functionaliteit van het leefgebied tijdens het project en in de toekomst te behouden.

8.1 Planning

De herstelwerkzaamheden worden tussen 15 en 31 oktober 2022 uitgevoerd. Dit valt in de minst kwetsbare periode van de meervleermuis. Dan is de kraamperiode afgerond en de meeste vleermuizen zijn al vertrokken naar de paar- en winterverblijfplaatsen. Hierdoor wordt de kraamkolonie in de omgeving niet negatief beïnvloed door de werkzaamheden.

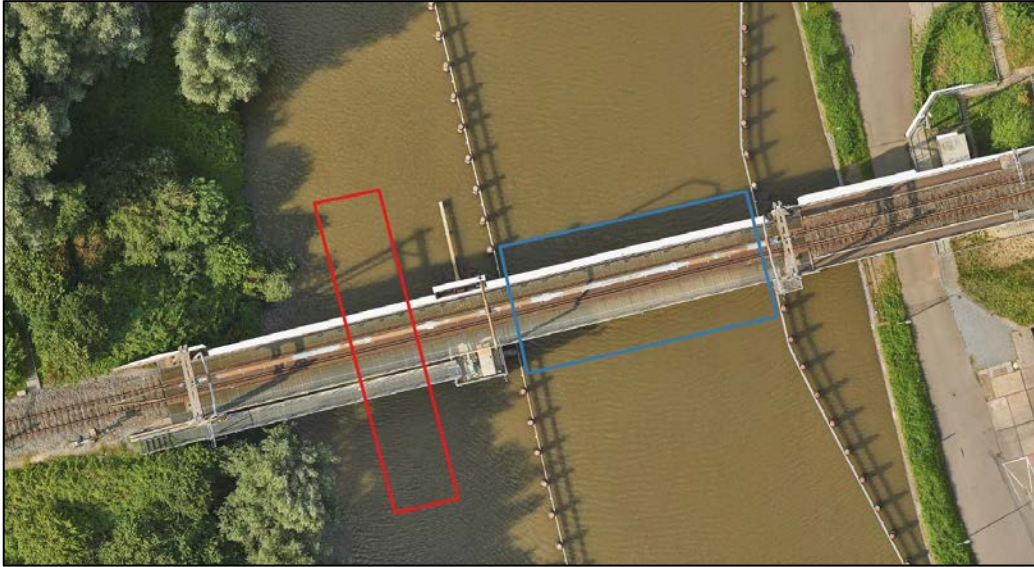
8.2 Meervleermuis

Er is een vliegroute- en foerageerroute vastgesteld die de Gouwe onder de spoorbrug door volgt. Om negatieve effecten van de activiteiten te verkleinen worden een aantal maatregelen ten gunste van de meervleermuis genomen. Deze maatregelen zijn ook voordelig voor de andere vleermuissoorten die tijdens het nader onderzoek werden vastgesteld.

- **Werken buiten de kwetsbare periode**

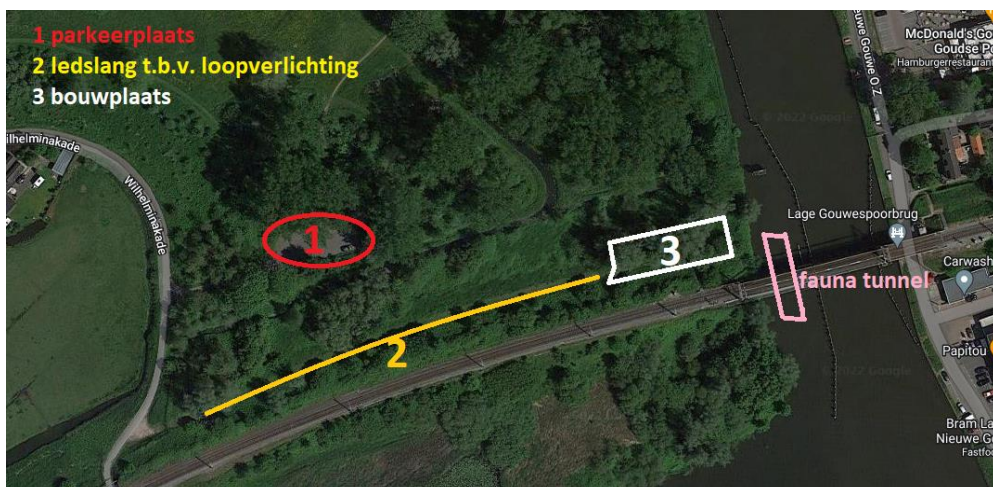
De werkzaamheden worden in de tweede helft van oktober uitgevoerd. Dit is in de minst kwetsbare periode van de vleermuizen. Na half oktober zijn de meeste vleermuizen uit de kraamkolonie vertrokken. Hierdoor worden de effecten van de werkzaamheden op de vliegroute verminderd.
- **Voorkomen van licht op het water**

De meervleermuis is heel gevoelig voor licht waardoor ze een vliegroute vermijden als er te veel licht op schijnt. Tijdens de werkzaamheden wordt licht geplaatst bij de werkplaats (in de doorvaart onder de brug) en op de brug zelf. Dit zorgt dat het veilig is om naar de werkplek te gaan en daar te werken. Aan de westkant van de spoorbrug wordt een tunnel met zeilen gemaakt zodat de (meer)vleermuizen kunnen passeren zonder last van het licht te hebben (Figuur 5). Het ontwerp van deze tunnel moet afgestemd worden met de begeleidende ecooog. Het huidige concept is een tunnel van 30 meter lang. Binnen de tunnel is de doorgang 5 meter breed en 2,5 meter hoog. Deze afmeting is hoger en breder dan de minimaal doorgang afmetingen in verband met de lengte van de tunnel. In navolging van de literatuur is er voldoende ruimte in de tunnel aanwezig, zodat meervleermuizen de vliegroute kunnen blijven gebruiken. Door de verlichting voor de pontons, spoorbrug en in de werktuigen is het hele oppervlakte van water onder de spoorbrug verlicht. Met de constructie wordt een donkere tunnel aangeboden met niet meer dan 0,5 lux (30 cm boven het water). De bouw en veiligheid verlichting wordt zo ingericht dat de ingangen van de tunnel zo donker mogelijk blijven. De tunnel wordt begin van oktober 2022 overdag geplaatst.

Figuur 5. De spoorbrug met vaarten aangeven (blauw vierkant - de doorvaart waar de pontons worden geplaatst en rood vierkant - de vaart waar de vleermuistunnel wordt geplaatst). De vleermuistunnel is 30 meter lang en binnen de doorgang is die 5 meter breed en 2,5 meter hoog. De pontons worden in het middendeel van de spoorbrug gebouwd (25 meter lang en 14 meter breed). De rivier is 57 meter breed en de spoorbrug is 82 meter lang en 5 meter breed.

Tijdens de werkzaamheden worden de werkweg en het werkterrein/bouwplaats langs het spoor ten westen van de rivier verlicht (Figuur 6). Via de vleermuistunnel wordt een donkere doorgang voor de vleermuizen over het water geboden. Voor de toegang tot het werk wordt gebruikt gemaakt van de onderstaande terreinen. Tussen de bouwplaats en de oever is gedeeltelijke afschermdende begroeiing aanwezig. Langs de oever staan jonge bomen en struiken. Volgens ProRail is, vanwege de veiligheid van de medewerkers, volledige afscherming van de bouwplaats niet mogelijk. In de uitvoering zal de uitstraling zo veel mogelijk worden verkleind door te werken met gericht licht op het bouwterrein en door bijvoorbeeld de ramen van de containers aan de zijde van de oever te verduisteren.

Figuur 6. Kaart van ProRail waar de parkeerplaats, werkweg, werkterrein/bouwplaats en tunnel worden aangegeven.

8.3 Inschakelen vleermuisdeskundige

De activiteiten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van vleermuizen. De deskundige wordt geraadpleegd en geïnformeerd bij alle te nemen beslissingen en vragen omtrent ecologie tijdens het project. De mitigerende maatregelen worden voor de start van de werkzaamheden door de deskundige gecontroleerd.

8.4 Ecologisch werkprotocol

In een ecologisch werkprotocol staat in het kort omschreven welke maatregelen getroffen worden om effecten op beschermde soorten te voorkomen. Ook staat erin hoe te handelen als deze effecten toch optreden. Dit werkprotocol wordt door een begeleidend ecooloog opgesteld en moet op de locatie aanwezig zijn en bij de betrokken werknemers bekend zijn. De activiteiten moeten aantoonbaar volgens dit protocol worden uitgevoerd.